

2016.gada 21.janvāris Nr.136

IEVĒRO!

Nākamais e-izdevums
iznāks 4.februārī!

E-IZDEVUMA SATURS

ZINAS. JAUNUMI

Audzināšanas vadlīniju izstrāde tiek īstenota trīs posmos

Jauni MK noteikumi pilnveidos profesionālās kvalifikācijas prasības

Precīzēs atbalsta pasākumu kopumu skolēnu ar speciālām vajadzībām integrēšanai izglītības iestādēs

VISC AKTUALITĀTES

SADARBĪBAS PARTNERU AKTUALITĀTES

Latvijas labākās komandas cīnīsies par stratēģiskās biznesa simulācijas spēles JA TITAN Latvijas čempiona titulu

"Ekselences balvai" aicināja izvirzīt progresīvus dabaszinātņu un matemātikas skolotājus

Ziņas. Jaunumi

Audzināšanas vadlīniju izstrāde tiek īstenota trīs posmos

Kopš Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) uzdeva Valsts izglītības satura centram (VISC) sagatavot un noteiktā kārtībā līdz 2016. gada 1. jūnijam iesniegt Ministru kabinetā (MK) tiesību akta projektu "Ministru kabineta noteikumi par izglītojamo audzināšanas, arī tikumiskās un valstiskās audzināšanas vadlīnijām izglītības iestādēs un to īstenošanas vērtēšanas kritērijiem", audzināšanas vadlīniju izstrādes gaita norit atbilstoši plānotajam, īstenojot to trīs secīgos posmos.

2015. gada 18. jūnijā Saeima pieņēma grozījumus Izglītības likumā, kas paredz, ka MK ir jānosaka izglītojamo valstiskās un tikumiskās audzināšanas vadlīnijas izglītības iestādēs, kas reglamentē arī valsts simbolisku un galvenos svētku pasākumus mācību iestādēs, kā arī nosaka kritērijus mācību līdzekļu, materiālu, mācību un audzināšanas metožu atbilstībai šā likuma mērķī ietvertās izglītojamā tikumiskās attīstības nodrošināšanai.

21. gadsimts ir izaicinājums ne tikai mācīšanās, bet arī audzināšanas procesa īstenošanai, un līdz šim Latvijā nav bijis pietiekamas akadēmiskas un praktiskas diskusijas par mūsdienīgas audzināšanas principiem, kā arī dokumenta, kas reglamentētu audzināšanas procesu.

VISC vienmēr atbilstoši kompetencei ir paudis nostāju par vērtību izglītības būtisko lomu vispārējās izglītības saturā, uzsverot pedagoga profesionālo neatkarību un atbildību izglītības procesa īstenošanā. VISC par būtiskiem vadlīniju izstrādē uzskata šādus principus: vērtību dimensijas stiprināšana izglītībā, kompetenču pieeja, izglītības saturs mācību un audzināšanas darba veselumā, kritiskās domāšanas, morālās spriestspējas un bērna rīcībspējas aktualizēšana, praktiska lietderība, zinātniskums, sistēmiskums, dialogs un atvērtība.

Uzticēto uzdevuma veikšanu VISC īsteno trīs posmos - vadlīniju satura stratēģiskā ietvara izstrāde, pieaicinot dažādus ekspertus, sabiedriska apspriešana atvērtā konsultatīvā grupā, lai uzklautu un saskaņotu viedokļus, un tiesību aktu projekta izstrāde starpministriju darba grupā.

Pašlaik VISC ir izstrādājis vadlīniju satura stratēģisko ievāru, formulējot saturisku jēgu vadlīniju tapšanai, definējot pamatprincipus un

vērtību/tikumu ietvaru, kas balstīti Latvijas Republikas Satversmē un Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā. Satura stratēģiskais ietvars ir apspriests dažādos līmeņos un pamatā atbalstīts. Ir izstrādāta pirmā vadlīniju projekta versija, kas pārrunāta ar ieinteresēto sabiedrības daļu, uzklausti dažādi viedokļi un saņemti priekšlikumi vadlīniju projekta pilnveidei.

Stratēģiskā ietvara un vadlīniju projekta pirmās versijas izstrādei VISC konsultējās ar pieaicinātiem Latvijas un ārvalstu ekspertiem gan kopējā seminārā, gan individuāli.

2015. gada 30. novembrī VISC rīkoja gadskārtējo vērtībzglītībai veltīto pasākumu – paneldiskusiju “Vai vērtībzglītība var būt formalizēta?”. Paneldiskusijas tematika bija saistīta ar izglītības satura pilnveidi kompetenču pieejā un vadlīniju izstrādi. Paneldiskusija bija publiska, un tajā piedalījās un viedokļus izteica VISC aicināti eksperti, kā arī sabiedrisko organizāciju pārstāvji.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas visiem interesentiem, t.sk. nevalstiskajām organizācijām un privātpersonām, līdzdarboties vadlīniju projekta sagatavošanā, paust savu viedokli un piedalīties viedokļu apmaiņā, centrs organizēja divas atvērtas sabiedriski konsultatīvas apspriedes: 2015. gada 22. oktobrī notika vadlīniju satura stratēģiskā ietvara apspriešana un 2015. gada 22. decembrī – uz apspriestā vadlīniju satura izveidotā tiesību akta pirmās versijas apspriešana. Abās konsultatīvajās apspriedēs kopā piedalījās 42 personas, kuras pārstāvēja 23 nevalstiskās organizācijas (t.sk.: biedrība “Asociācija Ģimene”, biedrība “E.L.P.A.”, asociācija „Papardes zieds”, resursu centrs sievietēm „Marta”, Latvijas Tradicionālās kultūras asociācija, Latviešu identitātes atbalsta biedrība, Latvijas Vecāku forums, Latvijas Pedagogu Dome, biedrība “Īsta Mīlestība Gaida”, nodibinājums “Māras loks”, biedrība “Mūsu bērni”, vecāku sabiedriskā kustība “Dzimta”, Latvijas Kristīgo skolotāju asociācija, biedrība “Latviešu nacionālistu klubs”, Latvijas Jaunatnes padome, Ētikas Tilts Latvija, Rīgas Latviešu biedrība, Latvijas Mazākumtautību vecāku forums, biedrība “Tēvu zemei”, biedrība “Rīkojieties kopā”, klubs “Māja”, LIZDA), citas institūcijas (Latvijas Kristīgās akadēmija, Latvijas Cilvēktiesību centrs, LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas un Teoloģijas fakultātes), trīs Saeimas deputāti un privātpersonas.

Pēc 22. oktobra sanāksmes VISC saņēma vairāk nekā 14 rakstiskus ieteikumus. Priekšlikumi tika piedāvāti gan jēdzienu lietojumā, gan jautājumā par ģimenes un laulības jēdzieniem un to vietu vadlīnijās. Sabiedrisko konsultatīvo apspriežu gaitā to dalībnieki kopumā atzinīgi novērtēja VISC izstrādātos priekšlikumus gan koncepcijas, gan vadlīniju melnraksta versijā.

Pašlaik tiesību akta “Ministru kabineta noteikumi par izglītojamo audzināšanas, arī tikumiskās un valstiskās audzināšanas, vadlīnijām izglītības iestādēs un to īstenošanas vērtēšanas kritērijiem” projekta pirmajā versijā ir iekļautas šādas sadaļas: preambula, kurā skaidrots tiesību akta izstrādes mērķis, vispārīgi jautājumi ar terminu definīcijām, audzināšanas mērķi un uzdevumi, izglītības procesā izkopjamās vērtības un tikumi, audzināšanas īstenošanas pamatprincipi izglītības iestādēs, valsts svētku svinēšanas un valsts simbolu (valsts karoga, valsts himnas, valsts ģerboņa) lietošana izglītības iestādēs un vadlīniju īstenošanas vērtēšanas kritēriji.

Analizējot izteiktos priekšlikumus, līdz janvāra beigām VISC plāno sagatavot vadlīniju otro versiju un izveidot starpministriju darba grupu vadlīniju projekta tālākai izstrādei. Līdz februāra beigām paredzēta vadlīniju otrās versijas akadēmiskā ekspertīze, līdz aprīļa beigām starpministriju darba grupā VISC vadībā paredzēts izstrādāt vadlīniju projektu iesniegšanai MK.

Jauni MK noteikumi pilnveidos profesionālās kvalifikācijas prasības

Ceturtdien, 21.janvārī, Valsts sekretāru sanāksmē izskatīts Ministru kabineta (MK) noteikumu [projekts](#) „Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība”, kas paredz atbilstoši darba tirgus prasībām definēt nozaru kvalifikācijas struktūru, profesijas standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes kārtību.

Līdz 2015. gada 31. decembrim bija spēkā MK 2007. gada 27. februāra noteikumi Nr.149 “Profesiju standartu izstrādes kārtība”, kas regulēja tikai profesiju standartu izstrādes kārtību, bet nenoteica nozaru kvalifikācijas struktūru un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes kārtību, tāpēc bija nepieciešams izstrādāt jaunus noteikumus, kuros ietverts regulējums gan nozares kvalifikāciju struktūras, gan profesijas standarta un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādei un aktualizācijai.

Pašlaik profesionālās izglītības sistēma nevar elastīgi un operatīvi reaģēt uz izmaiņām darba tirgū, jo profesiju standartu izstrādes un saskaņošanas process ir ilgstošs un komplicēts, un darba tirgus prasības varēja izstrādāt jebkurš un jebkurai profesijai. Savukārt jaunais regulējums paredzēs mērķtiecīgu nozares darba tirgus prasību noteikšanu, iesaistot nozaru ekspertu padomju nominētus pārstāvjus.

2015.gadā veiktie grozījumi Izglītības likumā nosaka, kas ir Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra un tās saistību ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru. Savukārt Profesionālās izglītības likumā, atbilstoši Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, tagad ir noteikti profesionālās kvalifikācijas līmeņi un dots šo līmeņu apraksts.

Ieviešot Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūru profesionālās izglītības satura reformas kontekstā, viens no galvenajiem uzdevumiem ir izstrādāt nozaru kvalifikācijas struktūras, kas ietver nozares visu pamatprofesiju vispārēju raksturojumu, kā arī nozares pamatprofesijās ietilpstošo specializāciju un saistīto profesiju pārskatu, norādot profesijām un specializācijām profesionālo kvalifikāciju līmeņus un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras līmeņi.

Turpmāk noteicošā būs Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra, kuras līmeņi būs nepieciešams uzrādīt visos izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošos dokumentos.

Lai noteikumu projekts stātos spēkā, tas vēl ir jāapstiprina valdībā.

Precizēs atbalsta pasākumu kopumu skolēnu ar speciālām vajadzībām integrēšanai izglītības iestādēs

Ceturtdien, 21.janvārī, valsts sekretāru sanāksmē izskatīts Ministru kabineta (MK) noteikumu [projekts](#) "Noteikumi par vispārējās pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu nodrošinājumu atbilstoši izglītojamo speciālajām vajadzībām", kas nosaka izglītības iestādes nodrošinājumu, ko veido atbalsta pasākumu kopums, integrējot izglītojamos ar speciālām vajadzībām vispārējās pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iestādē, palīdzot izglītojamajiem pārvarēt veselības vai funkcionālo traucējumu radītos ierobežojumus un mācību grūtības.

Saskaņā ar jauno MK noteikumu projektu atbalsta pasākumu sniegšanai skolēnam ar veselības vai funkcionāliem traucējumiem noteikts individuālais izglītības programmas apguves plāns un izglītības iestādes tehniskais aprīkojums, mācību līdzekļi un pedagoģiskais personāls atbilstoši izglītojamā speciālām vajadzībām.

Jaunais MK noteikumu projekts nosaka, ka individuālais izglītības programmas apguves plāns? tiks izstrādāts saskaņā ar valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas ieteikumiem. Šo plānu izstrādās izglītības iestādes personāls, sadarbojoties ar izglītojamā vecākiem vai personām, kuras īsteno aizgādību. Tas nodrošinās ciešāku izglītības iestādes sadarbību ar izglītojamā vecākiem un izglītības iestādi mācību procesa veiksmīgā nodrošināšanā un mācību procesā radušos problēmu risināšanā.

Ir paredzēts veikt ierakstu Valsts izglītības informācijas sistēmā par valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumu, kas ļaus izglītības iestādē integrētam bērnam ar īpašām vajadzībām saņemt nepieciešamos atbalsta pasākumus un iesaistīties mācību procesā vispārējās pamatzglītības vai vispārējās vidējās izglītības iestādēs.

MK noteikumu projektā netiek norādīti konkrēti atbalsta pasākumi, kas jāizmanto izglītojamo ar speciālām vajadzībām mācību procesā, jo tie ir jānosaka izglītības iestādes pedagogiem un atbalsta personālam, regulāri izvērtējot bērna spējas, attīstības līmeni un veselības stāvokli. Paredzēts, ka izglītības iestādes speciālisti nosaka arī to, kādi mācību līdzekļi un aprīkojums ir jāizmanto izglītības procesā un ārpusklases pasākumos, lai izglītības procesā īstenotu iekļaujošas izglītības principus.

Lai noteikumu projekts stātos spēkā, tas vēl ir jāapstiprina valdībā.

VISC aktualitātes

[Latgales kultūrvēsturiskā novada Profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku audzināšanas darbā un interešu izglītības pulciņu pedagoģu seminārs](#)

[Novada matemātikas olimpiādes tēma](#)

[Interešu izglītības pedagoģu profesionālās kvalifikācijas pilnveides kursi](#)

[Japānas valdības stipendija vispārīzglītojošo skolu pedagoģiem](#)

[Vidzemes kultūrvēsturiskā novada profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku audzināšanas darbā un interešu izglītības pulciņu pedagoģu darba grupas sanāksme](#)

[Seminārs pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem un metodīkiem](#)

[Latviešu valodas \(mazākumtautību izglītības programmu\) valsts olimpiādes rezultāti](#)

[Izstrādātas centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu programmas](#)

[Profesionālās izglītības programmu izstrāde](#)

* E-izdevumos aktīvās hipersaites ir aktuālas to publicēšanas brīdī, vecākos izdevumos tās var būt neaktīvas un nepieslēgties tobrīd publicētajai informācijai.

Sadarbības partneru aktualitātes

Latvijas labākās komandas cīnīsies par stratēģiskās biznesa simulācijas spēles JA TITAN Latvijas čempiona titulu

Piektdien, 22. janvārī, plkst. 11:30 - 16:00 notiks biznesa izglītības biedrības *Junior Achievement Latvija (JA Latvija)* un *RTU Rīgas*

Biznesa skolas (RBS) organizētais biznesa simulācijas spēles JA TITAN Latvijas čempionāta fināls.

JA TITAN Latvijas čempionāta finālā piedalīsies 8 Latvijas labākās komandas no Jelgavas Spīdolas ģimnāzijas, Madonas Valsts ģimnāzijas, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas un Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas, kuras sevi pierādījušas iepriekšējos čempionāta posmos. Kopumā 10 reģionālajos JA TITAN čempionātos visā Latvijā piedalījās 165 komandas, no kurām 32 tālāk sevi pierādīja JA TITAN Latvijas čempionāta pusfinālā. Reģionālie JA TITAN čempionāti norisinājās no oktobra līdz decembrim Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Bauskā, Jelgavā, Limbažos, Madonā un Jelgavā.

JA TITAN Latvijas čempionāta finālā labākā komanda tiks noteikta pēc diviem kritērijiem - spēlē sasniegtā panākumu indeksa un spēles stratēģijas prezentācijas žūrijai, kuras ietvaros komanda demonstrē spēles laikā uzkrātās zināšanas un prasmi tās pielietot JA TITAN izspēlē.

RTU Rīgas Biznesa skolas bakalaura programmas direktors Claudio A. Rivera atzīst: "TITAN spēle jauniešiem saistošā veidā palīdz apgūt ne tikai ar uzņēmējdarbību saistītus jēdzienus un saprast, kādas ir mūsu lēmumu finanšu sekas, bet šogad norādām, ka ir būtiski spēt savu stratēģiju un lēmumus prezentēt un pastāstīt par tiem citiem - sadarbības partneriem, potenciālajiem investoriem vai klientiem. TITAN – tā ir iespēja pabūt uzņēmuma vadītāja krēslā un pārbaudīt sevi virtuālā uzņēmuma vadīšanā un prezentēšanā, tāpēc RBS ir gandarīta atbalstīt TITAN spēli Latvijā."

Biznesa simulācijas spēles JA TITAN Latvijas čempionāta uzvarētājiem TALLINK Latvija dāvina kruīzu uz Stokholmu.

Papildus informācija:

Danuta Jasmane

JA Latvija projektu vadītāja

Tālrunis: 29103079

E-pasts: danuta@jal.lv

"Ekselences balvai" aicināja izvirzīt progresīvus dabaszinātņu un matemātikas skolotājus

Skolēni, vecāki, skolu vadība un ikviens cits, kurš lepojas ar saviem skolotājiem, tika aicināts „Ekselences balvai” izvirzīt progresīvus bioloģijas, fizikas, ķīmijas un matemātikas skolotājus. Labākie balvas pretendenti saņems uzņēmēju sarūpētu naudas balvu 1400 eiro apmērā.

„Ekselences balva” jau piekto gadu ir skolotāju profesionālās meistarības apliecinājums – pasākums, kas plašākas sabiedrības vidū ļauj atklāt to, cik daudz dabaszinātnēs un matemātikā ir patiesi izcilu skolotāju, kuri vada mūsdienīgas un aizraujošas stundas, spēj ieinteresēt skolēnus mācīties eksaktos mācību priekšmetus un palīdz katram skolēnam sasniegt savus labākos rezultātus. Labākie no pretendentiem tiksies balvas finālā, lai parādītu savu pieeju mācību darbam klātienē un savstarpēji apmainītos ar inovatīvām idejām.

[Vairāk informācijas LU Dabaszinātņu un matemātikas izglītības centra interneta vietnē](#)

Jūs saņemat šo e-izdevumu, jo esat VISC informatīvā e-izdevuma abonents.
E-izdevumā ietvertās informācijas pārpublicēšanas gadījumā obligāti jāatsaucas uz informācijas avotu.

Ja jūs vēlaties abonēt mūsu e-izdevumu – atsūtiet e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv

'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – *Subscribe*.

Lai atteiktos no parakstīšanās – atsūtiet e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv

'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – *Unsubscribe*.

Ieteikumus VISC informatīvā e-izdevuma pilnveidei, lūdzu, sūtiet uz prese@visc.gov.lv

E-izdevumu arhīvs atrodams [VISC vietnē](#)

Iesakām Jums lietot RSS barotni, lai regulāri iepazītos ar jaunākajām publicētajām ziņām. Mājaslapā tā izskatās šādi:

Sekojet līdzi mūsu jaunumiem arī šeit:

